

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Gastroskoopia

Käesoleva infolehe eesmärgiks on tutvustada patsiendile gastroskoopiat ehk söögitoru-, mao- ja kaksteistsõrmiksoole uuringu olemust, näidustust, uuringuks ettevalmistust, uuringu käiku ja uuringuga seotud riske.

Uuringu olemus

Gastroskoopia abil saab arst ülevaate patsiendi söögitoru, mao ja kaksteistsõrmiksoole seisukorrast. Uuringu käigus viiakse patsiendile suu kaudu makku elastne instrument— gastroskoop. Gastroskoobi sisestamine ei ole valulik, kuid see võib olla ebameeldiv sellega kaasneva paratamatu okserefleksi tõttu. Uuringu ajal viiakse maos nähtavuse parandamiseks patsiendi makku õhku— see tekitab täiskõhutunde. Gastroskoopia ei takista hingamist. Ühtlane ja rahulik hingamine tagab uuringu rahuliku ja sujuva kulgemise. Uuring kestab harilikult 5 - 10 minutit, vahel veidi kauem. Gastroskoopia kestus pikeneb juhul, kui selle käigus võetakse proovitükke või viiakse läbi raviprotseduure.

Uuringu näidustused

Gastroskoopia on vajalik järgmistel juhtudel:

- söögitoru-, mao- ja kaksteistsõrmikuhaiguste avastamiseks (põletik, haavand, kasvaja, veenilaiendid, verejooks, seedekulglahenenemine jms);
- proovitükkide võtmiseks, et täpsustada haiguse olemust;
- raviprotseduuri läbiviimiseks (verejooksu peatamine, ahenenud söögitoru laiendamine spetsiaalsete balloonidega, polüüpide eemaldamine jms).

Enne uuringut

Kui tarvitate verd vedeldavaid ravimeid, palun andke sellest oma raviarstile teada, vajaduse korral tuleb ravimiskeemi muuta, et vähendada verejooksu ohtu.

Vähemalt kuus tundi enne uuringut ei tohi Te süüa, soovitatav on viimane söögikord jätta uuringueelsele õhtule. Vett on lubatud juua väikeses koguses kuni 2 tundi enne uuringut ning vererõhuravimid saate uuringupäeva hommikul sisse võtta.

Juhul, kui Teil on suu- ja huulepiirkonnas ehted, siis palume need enne uuringut eemaldada.

Enne uuringut anname Teile juua simetikooni lahust, mis lagundab seedetrakti limas esinevaid gaasimulle ja parandab seedetrakti nähtavust.

Uuringu ajaks palume Teil heita uuringuvoodile vasakule küljele pikali, rahulikult lamada ja maksimaalselt lõdvestuda.

Uuringu mugavamaks tegemiseks võib arst kurgu tuimastamiseks Teile

suhu pihustada lidokaiini sisaldavat aerosooli. Juhul, kui Teil esineb allergia lidokaiinile, palume sellest kindlasti arsti varem teavitada. Teie suhu (hammaste või igemete vahele) asetatakse plastruulik, et vältida gastrooskoobi purunemist hammustuse tõttu. Kui Teil on väljavõetavad hambaproteesid, siis palume Teil need enne uuringut suust eemaldada, et vältida proteeside sattumist hingamisteedesse.

Uuringu käik

Gastrooskoopiat teeb eriväljaõppega arst. Teda abistab erikoolituse saanud endoskoopiaõde.

Uuringu käigus võib tekkida vajadus:

- võtta proovitükke, et täpsustada haiguse olemust;
- sulgeda verejooksu - seda tehakse gastrooskoobi kaudu kas süstekanüüli või elektroodiga;
- eemaldada kasvaja (polüüpe) - seda tehakse elektrilingu abil. Gastrooskoobi vastava kanali kaudu viiakse spetsiaalne diatermialing makku ning asetatakse ümber polüübi jala. Seejärel lõigatakse polüüp elektrivoolu abil mao seina küljest lahti ja eemaldatakse maost, et saata koeuuringule. Polüübi eemaldamine ei ole valulik.

Uuringuga seotud riskid

Harilikult talutakse gastrooskoopiat hästi ja tüsistusi esineb harva. Võimalikud uuringu käigus tekkivad ohud on suuresti tingitud patsiendi individuaalsusest.

- Patsiendil võib tekkida allergia tuimastuseks kasutatava ravimi vastu.
- Väga harvadel juhtudel võib raviprotseduuri käigus proovitüki võtmisel tekkida verejooksu oht. Patsientidel, kellel esineb vere hüübivushäireid või kes tarvitavad antiagregant- või antikoagulantravimeid (toimeained varfariin, apiksabaan, rivaroksabaan, dabigatraan, edoksabaan, tikagrelor, klopidogreel, prasugreel) on suurem risk verejooksuks. Verd vedeldavad ravimid ei takista biopsia võtmist, kuid kui planeeritakse polüübi eemaldamist, tuleb jälgida raviarsti juhiseid ravimiskeemi muutmise osas. Kui Te saate vere hüübivust mõjutavat ravi, peate Te kindlasti raviarsti sellest teavitama. Harilikult on sellist verejooksu lihtne peatada, manustades protseduuri ajal endoskoobi kaudu ravimeid.
- Kui Teie magu on kahjustatud haavandi või kasvaja tõttu, võib maosein uuringu käigus mulgustuda. Seda esineb harva ning selle raviks on operatsioon.

Pärast uuringut

- Uuringu järel võib süüa ja juua kohe, kuid soovitatavalt jahedamat toitu ning jooki, et vältida veritsemise ohtu.
- Juhul, kui uuring on läbi viidud kurgu tuimastusega, ei tohi pärast uuringut üks tund süüa ega juua.

Kui Teil tekib küsimusi gastrooskoopia kohta, küsige palun lisateavet oma raviarstilt või õelt.

ITK395

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 22.02.2023 otsusega (protokoll nr 4-23)